

Eneida lui P. Virgiliu M.

din latina totu in versuri hexametre tradusa
pe romania de Dr. A. S.

CARTEA I.**Argumentulu.**

Premitienduse propusetiunea si invocatiunea, se incepe naratiunea dela alu sieptelea anu alu espeditiunei lui Enea, in care timpu incinganduse Troianii spre calatoria din Sicilia catra Italia. Juno 'si facu de amicu pre Eolu, si sterna tempestate, ce se asedia prin Neptunu. Siepte nai ale lui Enea se tragu in portulu Africeii, altele in altulu remanu resfrate. Venus se plange la Jupiter pentru calamitatile fiiului seu. Dar' o mangaie Joie aducandu 'i nainte viitorea norocire a lui Enea si a urmasiloru lui. Se tramite Mercuriu care sa impace inimile Cartageniloru pentru Troiani. Venus in imbracamentu de venatrice vine lui Enea inainte, cercandu acesta regiune dimpreuna cu Achatu: si aratandu conditiunea a Didonei si a regiunei, coperindu ii cu o mrege de negura, ii tramite pre amendoi in launtrulu Cartaginei. Acolo Enea intrandu in templu mai antaiu da de zugravirea bataiei Troiane, dupa aceea de a Didonei, si de a sociloru sei, pre carii ii cugeta prin valuri a fi periti, — rugatori de Dido. Enea se da la vedere: prin Regina se acuprinde cu bunavointia, prin Achatu se chiama nainte si Ascaniu, in a cui locu prin viclenia Vinerei se pune Cupido, ca lui Enea se insuffle amoru. Toti mergu in avlia de a se ospeta. —

Eu sumu acelu ce canduva cantaiu din flueru sub
tiere

Versuri, esindu din paduri am silitu pre agri dea
prope

Ca la coloni postitori totudeuna se dea ascultare:
Lucru ce loru e placutu, dar acum cantu a Dieu-
lui Marte

Armele orende, pre antaiulu barbatu, ce din par-
tile Troiei 1)

Forte prin sorte alungatu a venitu la tiermii
Italii,

Multu elu pe uscatu si pe mari necasitu prin pute-
rea Dieimei,

Pentru mani'a crudelei in minte tienentei Junonii,
Multu inca 'n batai patimi, pene urbea fundase,
Si pene 'n Latiu a dusu Diei, genulu de unde la-
tinulu 2)

Cumu si Parintii Albani 3), si ai Romei pareti se
naltiera.

Musa! aminte sa'mi faci vatemares, de care Dieimea,

1) Troiei. Troia a fostu o regiune a Fri-
giei mici in Asia mica, unde urbea principala a
fostu Ilium, asia disa dela Regele Ilo, nu de-
parte de muntele Ida. Acesta si Troia dela re-
gele Troe, si Dardania dela Dardanu mosiulu
lui Trois, si Teucra dela Teucru socrulu lui
Dardanu sa numitu. A ei forteatia latinesce: Per-
gamus, plur. Pergama.

2) Lavina numita dela Lavinia fii'a lui
Latinu, maritata apoi dupa Enea.

3) Parintii Albani. Invingatoriulu Enea,
dupa ce cu totu dreptulu la Latini ar fi pututu da
numele Troianu, elu totusi ii a numitu cu numele
Latinu, din ambele genuri facundu numai unulu,
din care genu mestecatu se nascura Albanii, apoi
Parintii (Patres) seu Regii, si paretii Romei.

Cum si Regina miscata fiindu a silitu pre acestu omu —

Blandu (la naravu, si ilustru sa cate atatea patieasca.

Póte sa fie atata (manía 'n mintea (divina. (reintia. (dieeasca

Urbea antica a fostu de Tirii 4) coloni locuita, Nume Cartago 5) avú, cu Italia 'n fatia departe Si de a Tibrului 6) guri; multu avuta, 'n batai si prea aspra:

Juno 7) se dice a fi locuitu mai vertosu intr'acesta Alte tieri ea postpunendu, si pre Samo 8). Aici a ei arme,

Alu ei caru fú aici; dea atunci cea Diena otarise, Dómna la ginte a fi ea, o protege, sórtea 'nvoind' se,

Dar' audí: ca alu ei genu din sange Troianu se deduse,

Ce órecandu Tiriene fortetie va sa restórne.

Ca de aici unu poporu cu ruina si a Libiei multe Tieri va domni superbu in batai; cum Parce 9 (voise, (sucise

Juno frica avendu, de bataia 'si aduce aminte Ce ea antaiu 10) incepú cu Troiani pentru Grecii iubitii,

Inca nici cauza maniei, dar' nice durerea crudela Nu s'au din inima 'i stersu. Afundu ea tiene in minte

Celu alu lui Parisu 11) judetiú, si dispretiulu frumsetiei a sale,

4) Tirii. Tirus urbea Siriei in Fenicia.

5) Cartago. Urbe la capulu Africei.

6) Tibru. Tiberis riu in Italia.

7) Juno. Diena, fi'a lui Saturnu si a Opis, sora 'si socia lui Joie (Jupiter).

8) Samo. Samos seu Samus e insula in marea Icaria, aprópe de Jonia. In aceea a crescutu Juno, si s'a maritatu dupa Joie, templulu dára a Junonei in Samo fú celu mai frumosu.

9) Parce. Parce erau trei, care torceau fatele, (fatagele, sórtea) ómenlloru pe fire de acia.

10) Antaiú. Pentruca inceputulu resbelului Troianu a fostu judetiulu lui Parisu, ca ei postpuse elu Vinerei pe Juno, si Patas (Minerva). Juno dara ca antaiú si cu demnitate si cu tempu a favorisatu Greciloru contra Troianiloru.

11) Judetiú. Parisu seu Alesandru fiulu lui Priámu si a Hecubei. Cunoscutu de dreptu fú alesu dela Diei ca judecatoriu asupra frumsetiei

Si (genulu 12) ce invidia si onorulu datu lui Ganimedes. 13)

(urgisitulú genu Si prin aceste (atietiatu alunga departe Troianii (aprinu

Ea dela Latiu pe mari agitati, de Greci. cati vii remase,

Si de crudelulu Achilu, prea multi ani persecutandu ii

Cari rateceau de sórte rempinsi giuru de marile toate:

{ Eaca atata de greu se funda cea ginta romana

{ — asia — cu — fundase gint'a —

{ Catu de cu greu se intemeie cea ginta romana

Numai ce pansele dandu din conspeptulu alu Siculei tierii

Pasa voiosi pe mari si cu rostrulu taie si spume; Candu Junone in peptu 'si tienea a sa vecinica rava

Ceste in sine dicundu: ce 'ncepuiu, sa me lasu eu iavinsa?

Sa nu potu eu (departa de Italia Regele Teucrei (alunga — Italia pre — —

Fatulu in cale 'mi doar' sta. Ori Palas Grecesci nai aprinde

Si pre ei insisi mai multi in mari a ii neca cumu putú ea,

Pentru furorea si culpa lui Ajax fiu lui Oileu?

Insa aruncandu din nori de al lui Joie unu repede fulgeru,

Nai destramandu, a si conturbatu ea marea cu venturi,

Si pre elu din peptu gauritu vomitoriulu de flacari —

intre Juno, Palas si Venus, atunci candu se svadira ele la ospetiulu lui Peleu, aruncandu Dien'a Discordia unu maru de auru cu inscriptiunea: sa se dea cei mai frumóse. Parisu a dejudecatu marul pentru Venus.

12) Genu urgisitu. Ca ci genulu Troianiloru se deduce dela Dardanu fiulu lui Joie cu concubina Electra.

13) Ganimedes. Cui (fiulu Trois) ca la unu pruncu frumosu dela Heba Dien'a junimei se dedú oficiulu de a implé pocarele Dieiloru in ospetari, dar' de Joie panditoriu in forma de acira (pagiura) fú rapitu intre stele, candu era la venatu in muntele Ida.

Volbure l'au si 'nvelitu trentindu 'lu de stanci
ascutite.

Dara eu, ce pasiescu ca Regina de Diei si a lui
Joie

Sora, inca conaorta, de atatia ani si cu o ginta
Portu totu batai: si adora-va cineva dupa aceea
Cea Dieitate a mea, seu la altariu aduce 'mi va

Sci. } jertfa.
} hostii

(Ba зрма.)

Amelia Stefanescu.

Трехстахъ, прецентахъ, ши виотсахъ.

Новела националь де D-на Мария В.

II.

(Обрмаре.)

Модичицеи обичаирлоръ боирдзлѣ, і вѣща
вѣне авторрлѣ (хайнъ дѣлгъ), каре ера фѣкѣтѣ
пор' къ днадасѣ съ'і дмпрдече мерсѣлѣ преа
репѣде, ши тѣрециеи сале дмпрѣмѣтатъ і се
потрѣеа преа вѣне зрѣшѣлѣ шлѣкѣ, де зрѣ котѣ
дл чѣркѣферѣнцѣ. Сѣртѣкѣдѣ (роке) ши фѣкѣлѣ
дѣдѣрѣ тѣперѣлоръ знѣ мерсѣ маѣ спрѣнтѣнѣ ши
маѣ деснѣчѣсѣ, ши фѣндѣкѣ фѣчилѣтѣеа де спѣрѣтѣ
кам стѣ дп легѣтѣрѣ къ ачеа а мѣшкѣрѣлоръ,
жѣнеца девѣнѣ маѣ воѣсѣ, маѣ вѣе; идеѣе сале
длчѣенѣрѣ а се десѣлѣ ши імаѣнѣчѣицеа са а
стрѣдѣчѣ. Воѣнца пѣмаѣ, фѣрѣкѣлѣ ачѣста алѣ
пѣтереѣ ши алѣ лѣберѣтѣеѣ, рѣмасѣ дп о старѣ
де адѣнѣре, дпн каре нѣчѣ астѣзѣ нѣ с'аѣ дѣ-
штѣптатѣ къ десѣвѣрѣшѣре нѣчѣ ачѣѣ кѣарѣ карѣѣ
сѣнт пѣштѣраѣнѣ дп цѣрѣ дптрѣ спѣрѣтеле деосѣ-
вѣте. Дпн пѣштѣрѣлѣ ачѣсторѣ ера Кѣстѣкѣ. Дар,
нѣ ера астѣелѣ фѣратѣсѣѣ, каре тѣпѣрѣ дпкѣ,
дпшѣ крѣскѣсе жѣдекѣта прѣн гѣндѣре, ши маѣ
аноѣ ш'о дпштѣрнѣчѣеѣ прѣн соѣде стѣдѣѣ фѣло-
софѣе, адаосѣ кѣтрѣ о мѣнѣнатѣ ши парѣ дп
цѣрѣ са десѣлѣре де енерѣе ши де воѣнцѣ.
Іанкѣ Тѣрѣзѣдѣ п'авеа ачѣеа зшѣрѣнцѣ дп еспрѣ-
сѣне, ачѣеа елѣченцѣ патѣралѣ, каре се парѣ

адѣсе къ е знѣ талантѣ дпштѣскѣтѣ дп ѣменѣ
кастѣеи сале, дп пѣнерѣлѣ вѣнѣ пѣлаѣвѣраѣнѣ (гѣра-
лѣвѣ) ши каре дпштѣнѣ зшѣорѣ стрѣнѣлорѣ чѣлорѣ
маѣ деосѣвѣдѣ, етеѣнѣдѣ дпнѣнтѣеа лорѣ теорѣе
чѣле маѣ фѣрѣмоѣсе, прѣ каре нѣчѣодатѣ нѣ чѣркѣ
але пѣне дп прѣктѣкѣ.

Ачѣстѣа аѣ дпвѣзѣтѣе пѣ ічѣ-кѣлеа фѣраѣ
тарѣ, ворѣе дпфѣлатѣ, къ каре се серѣесѣкѣ кѣнд
пофѣтѣскѣ сѣ деѣе прѣосѣ вѣне де спѣрѣталѣ ши де
жѣдекѣта лорѣ. Кѣндѣ дп азѣи ворѣнѣдѣ, дпѣ
вѣне сѣ'і крѣзѣ де ѣменѣи чѣѣ маѣ стрѣмѣзѣтѣнѣ
де оѣнѣнѣцеа пѣвѣлѣкѣ; дпѣ вѣне сѣ'і крѣзѣи кѣндѣ
дпѣ спѣнѣ къ'шѣ пѣрдѣ сѣлѣтѣеа ши авѣреа дп
прѣпагарѣеа де доктрѣне, прѣ каре дп реѣлѣтѣе
пѣте нѣчѣ одатѣ нѣ леѣѣ стѣдѣатѣ дп фѣндѣ. —
Адеѣвѣрѣлѣ дпсѣ естѣе, къ дптѣлѣнѣштѣ прѣ асѣ-
тѣне зѣлошѣ прѣпагарѣторѣ дп тѣте лѣкрѣе пѣ-
вѣлѣе, дп тѣте прѣдѣмѣлѣре, дп тѣте адѣвѣрѣе
дп каре деа пѣрѣрѣеа се лѣздѣ къ нѣ гѣндѣесѣкѣ
декѣтѣ ла тарѣ реформѣ пѣчѣнѣале. Дар' оарѣ
де ажѣнсѣ естѣе сѣ нѣ ворѣнѣѣ кѣте доѣ трѣѣ ла
знѣ лѣкѣ, деспрѣ дорѣнѣцѣ маѣ тѣлѣтѣ орѣ маѣ
пѣдѣнѣ дпфѣлѣкѣратѣ пѣнтрѣ вѣнѣле патрѣеѣ ши сѣ
сѣнтѣлѣтѣ авѣскрѣе, фѣрѣ де а нѣ лѣпта фѣ-
цѣшѣ пѣнтрѣ дпдрѣнтѣарѣеа лорѣ?

Іанкѣ Тѣрѣзѣдѣ, де нѣ авѣе елѣченѣца
ачѣстѣ фѣчилѣ а клѣсѣеи сале, посѣда о прѣчѣ-
сѣне де лѣтѣваѣнѣ, каре зѣгрѣвѣа фѣрте вѣне
лѣтѣнезѣтѣеа копѣвѣкѣнѣлорѣ сале ши фѣрѣмѣтѣеа
чѣе пѣлѣтѣ а сѣфѣлетѣлѣ сѣѣ. Ачѣстѣ прѣчѣсѣнѣе
ера дпсѣ депѣрте де а фѣ рѣчѣлѣ. Орѣ чѣне
штѣеа вѣне гѣндѣ, дп пѣлѣчѣа сѣ'лѣ аскѣлѣе ши нѣ
пѣтѣеа сѣ нѣ адѣмѣре ачѣстѣ сѣфѣлетѣе тарѣ каре
се градѣчѣеа дп о кѣцѣтарѣе тарѣ, деа пѣрѣрѣеа
пѣвѣлѣ еспрѣмѣатѣ.

Іанкѣ ера сѣзрѣтѣ ла рѣсѣ ши нѣ пѣлаѣвѣраѣнѣ.
Кѣ тѣте ачѣстѣ лѣа парѣе кѣ тѣлѣцѣшѣре ла вѣ-
кѣрѣѣ, ши граѣнѣа ши афѣвѣлѣтѣеа сѣрѣсѣлѣ сѣѣ
дѣспѣосѣторѣеа пѣ орѣшѣчѣне, дар нѣчѣ одатѣ пѣн-
трѣ ворѣе сѣчѣ. Нѣмаѣ рѣсѣлѣ аѣепѣтѣтѣѣ, фѣрѣ
де сѣоѣѣ, сѣѣ воѣошѣа каре се тѣтѣлѣ пѣмаѣ кѣ

пагъба алтора, дї атрѣа педквѣицареа шї'ї днѣдїа фїсїонїа са чеа еспресївъ, каре пѣтаа оъ еспрїте зна дѣпъ алта, възпѣтаеа чеа маї акчесїбілъ шї чеа маї іпакчесїбілъ тѣндрїе.

— Кълъторї'аї вїне, възїдѣ, дитрѣвѣ Ко- стїкѣ, дитгїнзїндѣсе не жмѣтате не дїванѣ.

— Мълдѣтескѣ фрѣдїорѣ, рѣспїзсѣ жъ- пеле кълъторїз, амѣ кам пѣтїмітѣ дїп казса кълдѣреї.

— Нѣ ц'о пѣрѣтѣ рѣъ дѣпъ Парїсѣ? дитрѣвѣ Олга.

— Сорїорѣ, пълчереа де а въ реведѣ мї ар фї днѣлнзїтѣ ачеле пѣрѣрї де рѣъ, де-ле ашї фї пѣтѣтѣ авѣ.

— Ештї възї възїдѣ, шї мѣлѣ маї полї- тїкооѣ декѣтѣ кокопашѣ Костїкѣ, каре тотѣ зїза пѣмаї тѣ сѣпѣрѣ шї'мї фаче тотѣ фѣлїзлѣ де комплїмїнте реле. — Еп сїзпне, възїдѣ, м'аї фї кпнокѣтѣ, де тѣ дитѣлне'аї аїзрѣа? Ерамѣ де тотѣ копїлѣ кѣндѣ теаї порнїтѣ.

— Ераї, дитї паре, де зече ані шї сѣпѣтѣ де атнпчї вр'о шеое. Атнпчї ераї о копїлїдѣ; акѣм ештї о домпнїорѣ таре шї фрѣмѣшїкѣ. Нѣ те-ашї фї пѣтѣтѣ кпнпште де кѣтѣ дѣпъ ае- рѣлѣ татеї кѣ каре самѣнї мѣлѣтѣ. Тревѣе сѣ фї фостѣ тата дитокта ка тїне, кѣндѣ ера де 16 ані.

— Олга п'аѣ дитпїлїтѣ дикѣ 15 ані, дрѣ- гѣдѣ, зїсѣ кокоана Тѣрзадї, кам кѣ акрїме. І-аї зїгатѣ вѣрста.

— Се поате, непекѣдѣ, реопнпсѣ жпеле зїмбїндѣ.

Олга сѣрїсе шї еа зїкѣндѣ лѣї Іапкѣ ла зрѣке. — Ла аплѣ п'амѣ сѣ амѣ де кѣтѣ 14 ані. Дитїперескѣ не тотѣ аплѣ.

Іапкѣ, каре штїе кѣ іпїма зпѣї фѣте де воїерїѣ, вестезїтѣ, дїп леагнѣ аша зїкѣндѣ, еоге пѣдїнѣ сѣсчептїбілѣ де а копчепе зпѣ сїмдїмѣнтѣ афѣнтѣкооѣ шї неїптерѣоатѣ, кѣзта мотївнлѣ се- крѣтѣ алѣ гравнїчеї сїмнатїї че оорѣса дї тѣр- тѣрїса. Кѣрѣндѣ дѣлѣ гѣчї. Олга се ресѣзна

де префѣрїнцїле акордате де пѣрїндї лѣї Костїкѣ, де каре ера жалѣсѣ.

Мареле Логофѣтѣ, рѣстѣрнатѣ деалнпгнлѣ не зпѣ латѣ дїванѣ днѣвѣртеа мерѣ метѣпїле де ашѣрѣ ка сѣ'шї зпѣрѣзе дїцестїзнеа, аште- пѣндѣ ора комплѣлї де дѣпъ тасѣ. Дикѣ пѣ зїсесе дохе ворѣе кѣтрѣ фїлѣлѣ сѣѣ. Дар, коп- трацѣреа деселорѣ сале чїне шї пѣ штїѣ че стрѣмѣтѣрї але фѣцеї, ашпцаѣ кѣ се прѣгѣтеа дн лѣзптрѣ сѣ ворѣеокѣ. Елѣ рїдїкѣ капнлѣ 'а лене, дшї петрѣкѣ тѣзна прїп лѣнга шї алѣа са барѣ шї дшї пїронї о прївїре несѣсѣ аозпра фїлѣлї сѣѣ челѣ маї таре. Перфїдіа фанарїотѣ се аскнѣдеа сѣв портнлѣ тѣрѣдѣ алѣ ачѣстѣї канѣ алѣїтѣ, сѣв ачѣстѣ фрѣмѣоѣ шї палѣ ста- тѣрѣ; еа ера дн пѣтере дн фѣндѣлѣ ачѣстѣї прївїрї не жмѣтате вѣлатѣ, каре арѣпка пѣмаї дїп кѣндѣ дн кѣндѣ палїде флакѣрї; дар пїкѣїре пѣ ера маї ведератѣ декѣтѣ дн мїшкарѣа бѣ- зелорѣ челорѣ рѣмене, десе шї вїне тѣїете, мїшкарѣ недескрїсѣ, каре сѣтѣзна маї мѣлѣтѣ кѣ стрѣмѣтѣтѣра зпѣї аїмалѣ каре медїтѣ ла вре о рѣпїре, декѣтѣ кѣ сѣрїснлѣ зпѣї омѣ.

— Ілѣкзле, зїсе деодатѣ бѣтрѣпнлѣ фѣ- кѣндѣ'шї оре каре сїлѣ, дн че старе теаї дн- торѣ? Ештї маї кѣ мїнте декѣтѣ днпїнте де пѣрчедере?

— Бѣбакѣ, реснпсѣ жпеле кѣ демпнї- тате, м'амѣ сїлїтѣ не кѣтѣ амѣ пѣтѣтѣ сѣ девїнѣ кѣ мїнте; пѣртареа теа де акѣм дїї ва доведї де амѣ рѣшїтѣ.

— Вомѣ vede, зїсе векїзлѣ боерїз. — Дар сѣ штїї де не акѣма кѣ пѣ веї фї апроватѣ де мїне, де те веї пѣрта шї де акѣм тотѣ дѣпъ ідеїле Дтале де маї пїнте.

— Те воїз мѣлѣтїмї, не кѣтѣ воїз пѣтѣ, ізбїте пѣрїнте.

— Пре вїне; Део Дѣтпнезѣ сѣ'дї дїї кѣ- вѣпнлѣлѣ.

— Аста дорескѣ шї еѣ, бѣбакѣ.

Мареле Логофѣтѣ днчепеа а се аїтѣ; елѣ

се скъзъ спре а се дъче дн егакъ оз се ре-
кълче, kondzož de съвзорі маі пхлтъ не съоѣ,
де вр'о доі фечорі.

Тотъ каса deveni тхъзтъ, ка ші кндѣ арѣ
ѳі фостѣ пелокзітъ.

Іанкз профітъ де ачестѣ моментѣ, спре а
мерде съ чѣръ чева де мѣнкаре. Nime, нічі
кіарѣ маікъса, нѣ гндісе съ'лѣ днтребе деакъ
а прѣнзітѣ сѣѣ ба.

Дн каселе боеріорѣ марі, обичнзітѣ, зъ-
дарнікѣ аі къта о възъцеа де пѣне, дъпъ маозъ;
Іанкз нѣ гъсі німіка; хергеліа де склаві че
дшплеа отеллѣ, нѣ лѣсасе нічі фѣртѣтріле
dîn масъ.

— Еі віне, зісе елѣ сервіторзлі сѣѣ, а-
леаргъ дн тѣргѣ де'мі кѣмпѣръ чева, кѣчі морѣ
де фоаме.

Nime нѣ алеаргъ дн цѣра Молдовеі, де
кѣтѣ доарѣ жідовіі дъпъ кѣмѣтріе ші боіері
дъпъ олѣжвшорѣ. Сервіторзлѣ сѣ'пторѣ абіе
дъпъ дозе оре, адзкндѣ стѣпнѣсѣѣ знѣ феліѣ
де жѣмпъ (пѣне), акрѣ ші пѣгрѣ ші піште
кашкавалѣ верде де векіѣ, зікндѣ кѣ нѣ гъсісе
німіка алтѣ.

— Че, алтѣ пѣне нѣ есте дн тѣргѣ? зісе
жѣпеле анзкндѣ стоічеште пѣнеа ші брѣнза.

Сервіторзлѣ рѣмасе петѣрѣвратѣ, кѣ бра-
целе ла пентѣ, dîn paintea стѣпнѣсѣѣ ші'і фѣкѣ
дрептѣ респнзсѣ знѣ семнѣ, каре тотѣ атѣта
пѣтеа ѳі афїрматівѣ кѣтѣ ші негатівѣ, дар нічі
кѣ'і снзсѣ кѣ'шн пердѣсѣ ші тімпзлѣ ші пѣ-
ралеле вѣндѣ ракіѣ днтр'о крїштѣ dîn апро-
піере.

Жѣпнхлѣ Петракі, де шесе амі де кндѣ
се дѣсѣсе стѣпнѣсѣѣ, се пѣрѣвісѣ ші де де-
мхлтъ ера фѣрѣ де пѣрале.

Дн ачестѣ моментѣ, Доамна Стѣфѣлескѣ
ші ѳіікъса се днтѣрнаѣ dîn грѣдінѣ; еле прїче-
пѣрѣ де дндатѣ деспре че ера ворѣа възндѣ
пантоміша чеа дестлѣ де комікъ, д'нтре жѣ-
пеле боіеріѣ кѣ фечорзлѣ сѣѣ.

— Домнзле, ді зісе кѣ о салѣтаре Дѣмна
Стѣфѣлескѣ; еѣ сѣнтѣ гѣверпанта дѣдзкзі, сора
Дтале; де пофетшті съ днтрї дн одаіа поа-
стрѣ, пѣте кѣ вомѣ гъсі съ вѣ дѣмѣ чева маі
вѣншорѣ декѣтѣ брѣнза астѣ отрїкатѣ.

(Va urma.)

DIN ISTORIA ROMANILORŢI.

Мзлці зікѣ: dex! маі лѣоадіне, нѣ не дн-
кѣлчїді тотѣ кѣ історїа романіорѣ, гречіорѣ,
перселорѣ, еврейорѣ, астѣзі атѣте лѣкрѣрі не
днтресорѣ, дн кѣтѣ нѣ не маі ведѣмѣ канѣлѣ,
п'аветѣ тімпѣ а не окзпа ші кѣ векітѣрі де
кндѣ кѣ мошѣ Adamѣ; че съ днвѣцѣмѣ поі
dîn історїіле ачелорѣ тімпѣре днтѣнекоѣе, ла
каре се чере о мѣнте кіарѣ де профетѣ ка съ
ле пѣтъ пречепере. Сѣферінцѣ, амаді ленторї!
нѣ вѣ прїпіреці кѣ жѣдеката; нѣмаі педандїі
днвацѣ історїа, пентрѣка съ о зікѣ де постѣ,
нѣмаі педандїі стаѣ днтропаці днтре кѣрдїле
челе коперїте де пѣлѣре секѣларе аштѣпнѣдѣ
ка съ трѣкѣ еарѣ не счѣпа лѣмїі пѣлѣчеле тім-
пѣріорѣ трекѣте. Романїі чеі векї сѣнт морѣді,
ші днтропаці, ші нѣ'і вомѣ маі ведѣ декѣтѣ дн
валеа лѣі Іосафатѣ; ма ачѣеа че ар пѣтѣ, ші
ар девѣ съ днвіѣзе е „воінца лорѣ чеа де
фѣрѣ“ каре знїа тѣрѣвареа патїмеі кѣ калта
жѣдекѣдіі. Пѣдїні ераѣ ші атѣнчі, пѣдїні сѣнтѣ
дн зілеле пѣстре, ші пѣдїнѣ ворѣ ѳі, карїі съ
кѣтѣзе а къта дрѣптѣ дн окїі дестнзлѣі, а ле
кѣрѣіа декрете аркане нѣмаі окїі чеі вегїторї
ші аѣерї ле потѣ десчїфра. Ноі естї дела мар-
цінеа чеа маі деспре зрѣтѣ а лѣшеі romane нѣ
маі днцелѣцетѣ історїа романіорѣ, нече фак-
теле лорѣ нѣ ле пѣтетѣ аурѣда, нѣма попорѣлѣ
Romei moderne ші маі адзче амінте де Рома
антїкѣ, нѣмаі ачѣста дшї маі пѣте адзче а-
мінте!

Дитраді дн орекаре тавернъ дн трасте-
 вере дн Рома, аколо веці да де омені, каріи
 вѣѣ ла винѣ, ші ворьескѣ кз чеа маі маре лзаре
 аминте, прехъм факѣ ші про айре, знде нз ле
 а ретасѣ віецілорѣ омені алтъ пжлгъiere де-
 кзтѣ кзпа ші фавзла; даръ дичене пзмаі а ворбі
 кз оменіи ачестіа де тимъріле трекуте, ор де
 челе че ворѣ вені, атъачі съ аззіці історіі!
 оменіи меі дндатъ ласъ глзта ші фавзла, ші
 дичепз а ворбі де фаптеле лзі Кърціз, ші Чінчі-
 патѣ, кзм ворбімѣ поі де челе че ні с'аѣ дн-
 тъмплатѣ анѣ. Аші вреа съ вѣдѣ чіне і ар пзтѣ
 фаче атъачі не ачешті омені съ кредъ, кзткъ
 префзгареа Тарчінілорѣ, апрозііле лзі Кокле, ші
 але лзі Счевола, ші фаптеле Брѣцілорѣ ші а ле
 Фавіилорѣ сзптѣ пзмаі лепенде поетіче, ші ро-
 манце де газетарі гречесці, въ опанѣ дорепзѣ
 кз 'ші ва да де омені; дар' апоі Лзкредіа, ші
 Клеаіа, ші Вірцініа, ші Корнеліа, ші кастітатеа
 чеа мзлтъ лздатъ а фемеілорѣ романе, ші
 маіестатеа рзіпелорѣ, ші зртеле челе нестерсе
 днкъ, каре ле лзсаръ чеі треі сзте де трізмеі
 не пардосѣла віеі сакре? зікъ чіне че ва зиче,
 аічі сѣлз днкъ спірітзлѣ зпзі попорѣ маре.
 Ачешті попорані ферошѣ нз аззіа дела пзрп-
 ціі лорѣ дн сѣреле челе лзнци де іѣрна тотѣ
 пзмаі фавзле деспре стрігоі, ші морці, ші де-
 опре сзлтзлѣ Нантелеімонѣ, сѣѣ каре а постѣ
 ачела, каре а дпвіатѣ возлѣ лзі Глікеріѣ, ма
 аззіаѣ: коло де десзптѣ сзпт тзтмеле Сціпіоні-
 лорѣ, каріи аѣ кзштігатѣ не сама репзлїчеі
 Африка, ші Испаніа, ачі ла пічореле статзеі лзі
 Помпез, віпгъторізлзі Асіеі, фѣ стръпзсѣ Цеса-
 ризлѣ трізмѣторіз де треі пзрці дн лзме: челе
 козъмпне коло, каре днкъ стаѣ атътѣ де маес-
 тосе, сзсзцінеаѣ тешпзлѣ Конкóрдіеі, знде ше-
 деа сензтлѣ ачела, че дедѣ леці ла тоці реціі
 пзтзпзлзі, ші де латзреа аста ера форзлѣ, де
 знде коміціеле попорзлзі дедеръ леці сензтлзі
 де атътеа орі.

Romanii ераѣ омені де фапте нз де ворве,

атъачі нз се гзберна лзмеа кз дитторкзтърі
 діпломатіче, пічі кз конгресе пентрѣ пачса
 перпетзѣ. Ера де ліпсз а кзчері маі дитзі пе
 Ертічіі чеі тарі ла фіре ка пѣтра де шóръ, пе
 Савеліі чеі кз капзлѣ де тазрѣ, пе Ірдініі чеі
 дпфрікошаді ка лзпні дн тавернѣ, ші де тзр-
 теле челе де порчі сзлватечі а ле Галідорѣ;
 атъачі омзлѣ ера стръінѣ кзчі ешіа дн каца ші
 дн четатеа сз, нз мерчеа кале де о зі ші де-
 деа де алте леці, де алте лімбі не маі аззіте,
 де алці костзмі, де алте реледішні, слѣ сѣ афл
 ка дитр'алтъ лзме, знде ера мінзле дѣкъ 'лѣ
 кзпріндеаѣ ка не зпѣ оспе, сѣѣ кліенте, ші га-
 лантеріѣ дѣкъ'і сѣрбаѣ віеца пентрѣ сѣрвітзте.
 Romanii дші пропзсеръ а дитродзче зпїформі-
 тате де леці, ші де лімбз ла тóте попорзле
 Італіеі, ші днкъ ші маі департе. Скоцѣ тз-
 рецѣ ші дпфіоръторіѣ! съ пóте ка локзиторіі де
 пре дозе треі делареле де лзпгъ рзтоне (Ti-
 beris), о тзпъ де омені, съ деѣ леці ла тóтъ
 Італіа, ші съ скóтъ лімба дн гзра атълорѣ про-
 поръ ші маі вечіне ші маі депзртате? с'а пз-
 тзтѣ дн адеврѣ, ма зпѣ лзкръ ка ачеста пзмаі
 ачеіа л'аѣ пзтзтѣ фаче, каріи аѣ пзтзтѣ зиче
 десуре сіне „Nos romani sumus,“ поі сзптемѣ
 romanii! Даръ дн че тіпѣ л'аѣ пзтзтѣ фаче? кз
 мінте, кз аморе де патріѣ, кз бзрзбціѣ рома-
 нз, адекъ кз тзріѣ ші кз амóре, фїндкъ „Ро-
 ма“ дпсепнѣзъ „тзріѣ,“ дѣкъ о леці дпайнте,
 „аморѣ,“ дѣкъ о леці дпаноі, аша даръ тотѣ
 пзтере, ші днкъ о пзтере кзреіа піміка нз'ї
 пóте ста дн контрѣ.

Че авеа Рома де а фаче, пентрѣ ка съ
 дескідъ кале спірітзлзі оменескѣ, кареле не
 ачеле тимърі ера ка зпѣ скіавѣ легатѣ де длііѣ?
 еа авеа де а дитродзче, ші де а лзці претз-
 тінде іеа чеа маре а омзлзі, ші а четъдѣпз-
 лзі. Пе чіне пзміа романзлѣ омѣ ші четъ-
 дѣпѣ? Дпайнтеа романзлзі ера омѣ ші четъ-
 дѣпѣ пзмаі прехзлѣ, ледѣфзрлѣ, ші осташлѣ,
 каре нз ера легатѣ кз піміка алтъ, фѣр пзмаі

къ токмоеле, ла каре се двоюа елѣ, ши къ септинцеле каре ле апрова елѣ, ши къ септин-
целе каре ле апрова елѣ, аша аѣ фостѣ тоѣ
romani пе тимпалѣ репѣлече. Тотѣ романалѣ
авеа дрептѣ де а мерѣе дн комидиѣ unde се
пзнеаѣ леѣле, ши тотѣ романалѣ ера detoris
а фѣ остаѣ. Дечѣ дарѣ тотѣ романалѣ ера
превѣ ши принѣпе дн каса са, леѣфѣрѣ дн
комидиѣ, адекѣ дн dietѣ, ши остаѣ дн вѣтѣлѣ.
Нѣмаѣ зѣѣ романѣ не ар пѣтѣ спне, къ кѣтѣ
тѣндриѣ мерѣеа елѣ дн каса са ка днтр'о
днпѣрѣдѣ ла кѣрѣле асепенѣлорѣ сѣѣ, пѣртѣндѣ
дн тѣпѣ аста чеа сакрѣ а вѣтѣлече, ши а са-
крѣфѣчѣлорѣ, ши дѣкѣндѣ къ сѣне сѣмволѣлѣ кѣм-
пѣлѣ пѣвиолаверѣ, каре лѣ лѣкра къ сѣдоѣеа са,
алѣ Ларѣлорѣ, карѣ ворѣаѣ прѣн гѣра лѣѣ, ши
алѣ венеранделорѣ сепѣлѣкре пѣрѣптесѣ.

Дн копсѣлѣлѣ челѣ аѣгѣстѣ, каре зѣѣ грекѣ
мѣрѣндѣсе де елѣ, дѣлѣ нѣми копсѣсѣ де реѣѣ,
таѣѣ де фамѣлѣз ка екарѣ днтре екарѣ жѣдекаѣ,
декѣараѣ леѣеа, спзнеаѣ днделесѣлѣ аѣопѣчѣ-
лорѣ, кѣмпнекаѣ сакраментеле: тотѣ ворѣа лорѣ
ера о формѣлѣ рѣгѣале, тотѣ фанѣта лорѣ о ре-
леѣѣне: Нѣтеле челѣ вѣѣ каре локѣѣа дн пѣп-
тѣрѣле лорѣ, да респѣнсе скѣрте ши рѣтѣмече,
аѣесте ераѣ тотѣдеодатѣ оракѣле ши декрете.

Еака дн пѣѣпе ворѣе икѣна отѣлѣ ши а
четѣдѣнѣлѣ романѣ! отѣлѣ поѣ, клѣентеле, пле-
бѣлѣ, днвѣнѣлѣ се днкѣваѣ тоѣѣ, ши кѣзѣтаѣ къ
okis invidiosѣ ла аѣѣстѣ икѣнѣ а четѣдѣнѣлѣ
донтефѣче ши принѣпе, нѣчѣ нѣ ера пе
атѣнѣчѣ маѣ mare demnitate де кѣтѣ а аѣелѣѣа,
каре пѣтеа зѣче „Civis romanus sum“ ши чѣне
п'ар фѣ дорѣтѣ зна ка аѣѣста? аша се тѣмплѣ
де дорѣндѣ, ши черѣндѣ а се фѣче пѣрташѣ дн
прѣвѣлѣнтеле четѣдѣнѣлѣ романѣ дѣвѣндѣреа
„екаретатеа.“

Каре ера секретѣлѣ organicѣлѣ Romeѣ
античе? Патрѣциѣтѣлѣ ера кѣлѣеа дорѣлорѣ.
Пѣшѣреа дела плѣбе дн сѣсѣ кѣтрѣ патрѣциѣтѣ;
дерепѣтѣлѣ чѣрѣнѣлорѣ, каре къ днчетѣлѣ се фѣче

fundamentѣлѣ дерепѣтѣлѣ комѣне; екаретатеа
чеа аристократѣкѣ кареа копѣтѣѣѣа тѣпѣлѣ дреп-
тѣдеѣ демократѣче, ѣка аѣѣста е секретѣлѣ ор-
ganicѣлѣ челѣ интерѣлѣ алѣ Romeѣ античе!

Апоѣ сѣ нѣ дѣведе отѣлѣ кѣте чеа ши
аѣтѣѣ дн истѣрѣа Romeѣ? че вѣ се паре, аѣ
нѣ ераѣ ѣменѣ днпѣрѣдѣѣ ши атѣнѣчѣ дн опѣнѣнѣ
ши дн интересе? ва ераѣ зѣѣ! Сампѣѣѣ, Галѣѣ,
Лѣкѣанѣ се аѣѣкаѣ де ресѣелѣ ка ши кѣм ар фѣ
фосѣлѣ нѣмаѣ зѣѣ жокѣ ероѣкѣ, ши петрѣчеаѣ о
вѣѣдѣ фѣрѣ де грѣжѣ дн вѣтѣлѣѣ. Етрѣчѣѣ ѣменѣ
маѣ серѣомѣ, ши гравѣ презѣчеаѣ перѣреа лѣмѣѣ,
ши се адопѣра къ черемонѣѣ меланѣколѣче, ши
ресемпѣаѣ а днѣѣрѣче тѣпѣѣа Дѣмнезѣѣлорѣ тѣ-
кар не кѣтева зѣле. Кампѣнѣѣ, Сѣварѣѣѣѣ ши Та-
ранѣтѣнѣѣ се коропаѣ къ флорѣ, ши се днтрѣчеаѣ
а днпѣлѣ къ иѣаѣнѣѣ лѣете вѣѣдѣа трекѣторѣѣ.
Сѣнгѣрѣ romanѣ нѣ ашѣпѣтарѣ деѣтѣнѣлѣ, ма дѣлѣ
превѣпѣрѣ. Еѣ сѣнгѣрѣ аѣептарѣ лѣѣта чеа пе-
екаре, сѣнгѣрѣ зѣсерѣ: „тѣрѣа е реѣѣна лѣмѣѣ,
ноѣ дрепѣтаѣеаа днпѣнѣте де тѣѣте се кѣвѣне а фѣ
тарѣ, ши аѣѣста зна е вѣртѣтеа чеа ресѣкѣмпѣрѣ-
торѣѣ а отѣлѣѣ, ресѣелѣлѣ е леѣеа попѣрелорѣ,
ши поѣ нѣ вошѣ трѣѣ де кѣтѣ прѣн ресѣелѣ —
Лепторѣлорѣ! Вѣзѣтѣаѣѣ вѣ'одатѣ четате дн-
пресѣратѣ де тѣѣтѣ парѣеа де нѣмѣчѣ аѣрѣнѣнѣ-
дѣсе днтр'о клѣпѣтѣ де аѣелѣ опѣтѣсѣаѣстѣ дѣвѣнѣѣ,
каре днпѣлѣѣште дн тѣѣте пѣтерѣле днѣелѣѣнѣдѣа
ши аморѣеа, ши префѣче деѣпѣрѣчѣнеа дн аѣдѣ-
чѣѣ серѣѣторѣѣскѣ, ши дн днкрѣдѣре сѣѣлѣме?
атѣнѣчѣ отѣлѣ, днѣдѣмнезѣѣтѣ аѣѣелѣ, порѣнѣѣште
деѣтѣнѣлѣѣ, пѣпѣтрѣкѣ деѣтѣнѣлѣ зѣманѣтѣѣѣѣ е ши
воѣа отѣнеасѣкѣ. Ма аѣѣесте мѣнѣнѣлѣ аѣѣа днѣѣ
кѣтева ѣре, кѣтева зѣле, кѣтева лѣнѣ: аѣѣесте
сѣнѣтѣ нѣмаѣ о сѣѣларе дѣмнезѣѣѣскѣ, каре дн-
пѣлѣѣ зѣдеѣеа днтр'о клѣпѣтѣ ка апоѣ сѣ ле лѣсе
а рекѣде, ши а се вѣлѣтѣѣ. Ма Рома дн шесе
пѣперѣчѣнѣ де ѣменѣ стете днгрѣжатѣ ши пѣ-
адорѣмѣтѣ вѣгѣнѣндѣ дн канѣѣѣлѣ сѣѣлареа порѣ-
релорѣ, ши зрѣтѣлѣ челѣ маѣ депѣртѣтѣ алѣ
варѣварѣлорѣ. Фрѣанѣѣѣ е истѣрѣа аѣѣесторѣ ѣе-

веръчнѣ, каре креаръ destinałъ Romei, ши ді
препараръ калеа прип пѣтере ла дѣшърѣѣа а
тотъ лѣтеа, рѣдъ дѣи паре къ пѣ о потѣ дескрие
тотъ пентрѣ лѣпѣтеа еї, воїк дѣсемпа пѣмаї
къте чева дїп трѣпса, лѣаѣле ши ачесте дѣ
пѣте де вїне, ши ле аскѣтаѣи къ канетеле
дескоперїте!

Дѣпъ че стѣлѣ Roma 387 de ані оскѣрѣ,
ши ѳѣрѣ де пѣте, кълѣ сѣитѣ савїа Галїдорѣ
Чїсалині. Кѣм с'а скѣлатѣ еарѣ, деспре ачѣста
се дїспѣтѣ дѣвѣѣаѣї, іо пѣ тѣ местекѣ дѣ
чѣрта лорѣ, ма воїк ел градѣкѣ ачї дѣ просѣ
ѳрекѣте строѳе дїптр'о поетѣ ѳѳрте векїѣ, де
каре амѣ датѣ прип дѣтѣшларе дѣ пѣтѣрїле
звѣї тоѳе імперїалї. (Ва зрѣма.)

Preda din raiu.

Колїндъ релѣѣїѳсѣ *).

Ла мѣптеле Галїлеї,

Хої Леромї, Леромї Dómnе! **)

Domnѣлѣ е къ сѣнѣї сеї, —

Din demarte еї прївїрѣ,

Не Арханѣелѣ Міхїлѣ,

Кѣлѣрїндѣ, ши азерѣндѣ, —

Дарѣ калѣлѣ спѣмерѣндѣ.

Кѣндѣ Арханѣелѣ де еї да,

Dzeł 'лѣ дѣтрева:

„Че е поѣ, де знде вїнї?

Кѣ азерѣї, ши пѣ те-алїнї

Din ізѣла калѣлѣ,

Фрѣмѣлтареа трѣпѣлѣ? “

Мїхїлѣ дї грѣїа:

„Dómnе! Dómnе! вестеа-ї реа!

Сѣнтѣлѣ Петрѣ — а адрѣмїтѣ,

Izda, кеїа а рѣпїтѣ.

Шї дѣ раїѣ къ с'а вѣгатѣ,

Че-а ѳѳстѣ вѣлѣ, тотѣ а рѣдатѣ, —

*) Прѣвѣратѣ дїп 5 есемпларе, — дїп Ардѣлѣ,
Знгарїа ши Бѣлатѣ, — респектїве дїп Кѣлѣжѣ, Алѣва-
їзліа, Радна ши Лїпова.

**) Ла тотѣ колїнда, версѣлѣ 'алѣ доїле, се ре-
пѣдеште дѣ кѣптаре, дѣпѣ ѳїѣкаре версѣ.

Лѣнїшѳра, сѳреде,
Зорїле ши разеле,
Тронїшѳрѣлѣ де жѣдеѣлѣ,
Шї шѣстарїлѣ де вѳтезѣ, —
Бѣсѣїокѣлѣ, ѳлорїле,
Крѣчеа ши мїрѣрїле, —
Тѳте 'н іадѣ елѣ ле-а вѣгатѣ,
Шї раїлѣ л'а 'пѣпекатѣ
Шї іадѣлѣ л'а лѣмїнатѣ! “

Domnѣ-атѣпчеа дѣтрева;

„Каре сѳжїтѣ се ва аѳла?

Лѣкрѣрїле-а ле лѣва,

Еарѣ 'н раїѣ а ле вѣга! “

Сѣнѣї тоѳї къ аѣ тѣкѣтѣ,

Кѣчї де Ізда с'аѣ темѣтѣ!

Dар' Іліе а венїтѣ

Кѣтрѣ Domnѣлѣ, ш'а грѣїтѣ:

„Dómnе! Dzełѣлѣ меѣ!

De mї-аї да, че-ѳїѣ чере еѣ, —

Лѣкрѣрїле къ ле-ѳїѣ скѳте

Шї не Ізда 'лѣ даѣ де мѳрте.

Дѣ-мї зндѣ трѣспетѣ, ши зндѣ ѳѣлѣерѣ!

— „Еѣ дї-амїѣ да, дар' ешї кам тѣпѣрѣ,

Нѣмаї те веї вѣтѣма,

Нѣ ле-веї пѣтѣ пѣрта, —

Дѣкъ крезї, къ тѣ ешї тарѣ

Дѣ-те-аѣѣѣѣї, орї ши карѣ. “

Сѣнтѣ Іліе с'а лѣатѣ,

Дѣпѣ Ізда пѣпѣ 'н іадѣ,

Кѣ свїчїлѣ де ѳѳкѣ покнїндѣ,

Фѣлѣерѣндѣ, ши тотѣ трѣспїндѣ.

Ізда, кѣм 'лѣ азїїа,

Ста не лѳкѣ, ши амѣрѣїа,

Шї Іліе л'а лѣатѣ,

Шї дѣ ѳере л'а вѣгатѣ, —

Тоѳї чеї дренѣї с'аѣ вѣкѣратѣ,

Тоѳї чеї стрѣмѣї с'аѣ спѣїмѣлтарѣ!

Лѣкрѣрїле ле лѣа,

Еарѣ 'н раїѣ къ ле вѣга,

Раїлѣлѣ тотѣ се лѣмїна,

Іадѣлѣ тотѣ се 'пѣпекѣа.

Domnѣ-атѣпчї а кѣвѣптарѣ;

„Іліе! вїн' те-аї пѣртарѣ, —

Тѣ, де акѣма аї пѣтере,

Прѣсте трѣспетѣ, ѳѣлѣерѣле! “

At. M. Marienescu.